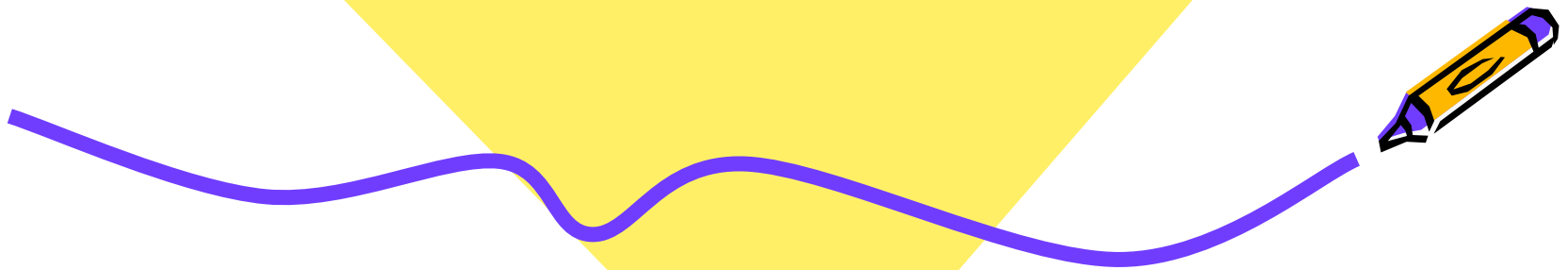

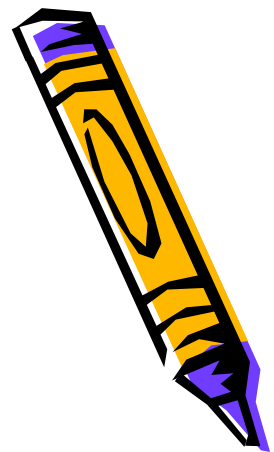

Sosiaalinen media osana nuorten elämismailmaa

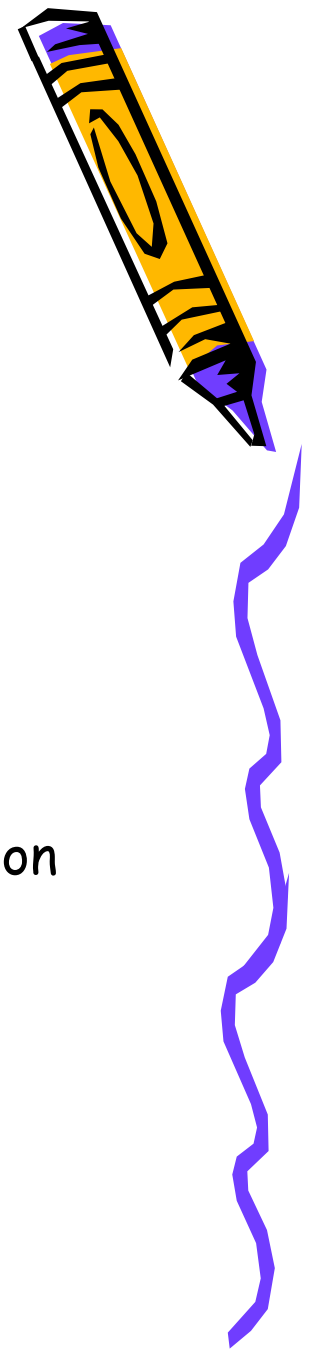
Tomi Kiilakoski
Tornio 9.6.2009

Yksilöllisyyden ja yhteisöllisyyden ristipaineet

Perusongelma

- Sosiaalinen media mahdollistaa
  - nuorten keskinäisen toiminnan ja merkityksenannon kentän
  - vapaan, itsenäisen tiedon tuotannon
  - kansalaisuuden tuottamisen perustilan
- Sosiaalinen media luo
  - valvomattoman egoismin, rasismin, väkivallan ja pornon saarekkeen
  - kentän, jonka itsekontrolli toimii toistaiseksi riittämättömällä tavalla
  - <http://spreekillers.org/>

Teknologinen kehitys sosiaalisen kehityksen edusmiehenä

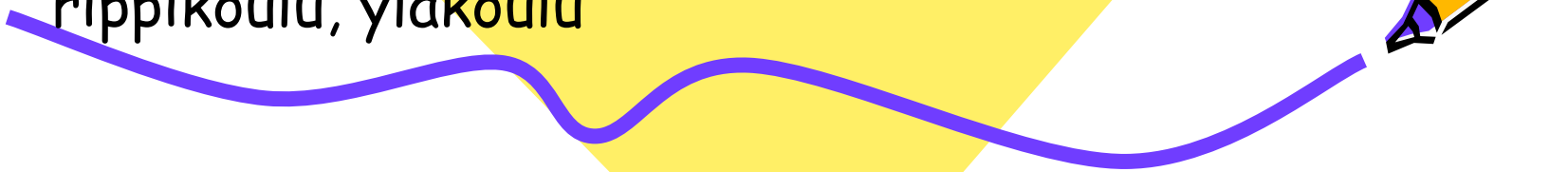

- "Käsityö tuottaa feodaaliherrojen yhteiskunnan, höyrytyö taas teollisuuskapitalistien yhteiskunnan." (Marx 1971, 117.)
- Winner: teknologinen unissakävely
  - Sosiaalisen muutoksen selittäjänä on, ettemme ymmärrä niitä vaikutuksia, mitä teknologialla on

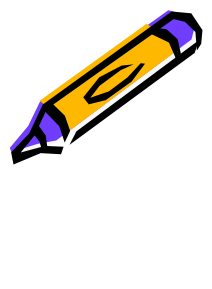

Eri tapoja määritellä nuoruutta

- Kalenteri-ikä
  - Biologinen kehitysvaihe
  - Psykologinen kehitysvaihe
  - Institutionaalinen sijainti: nuoruus koulutuksen, perheen, työn risteyksessä
  - Juridinen asema: eri tapoja kuvata, mikä ja millainen olento nuori on sekä millaisia tukitoimia yhteiskunta häneen kohdistaa
  - Kulttuurisesti merkitykselliset siirtymät: rippikoulu, yläkoulu
-

Eri tapoja määritellä nuoruutta

- Yhteiskunnallinen tehtävä: tietojen ja taitojen kasaaminen
  - Sosiaalinen kanssakäyminen: nuoruus vertaisryhmäsidonnaisena aikana
  - Toiminnan luonne: nuoruus kapinana, rajojen uudelleenmäärittelynä, lyhyiden sitoomusten ja kokeilujen aikakautena
  - Kulttuuriset tunnusmerkit: pukeutuminen, musiikkimaku, nuorisokulttuuriset koodit
  - Nuoruus asenteena: nuorekkuus nousemassa kulttuuriseksi ihanteeksi
-

Alakulttuuri- ja jälkialakulttuuriteoria

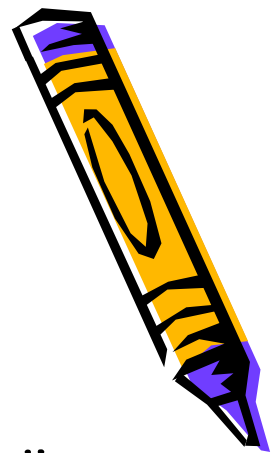
- Selvärajaisia ja erottuvia nuorten ryhmiä, joilla on oma merkkijärjestelmä sekä säädelty tyyli ja sosiaalinen identiteetti (punkkarit, hopparit jne.)
- Nuorisokulttuurit vastineina emokulttuurille, jonka paineita pyritään kohtaamaan oman kulttuuritaustan kautta
- Nuorisokulttuurit vastakulttuurisina, toisin tekemisen muotoina
- Alakulttuuriteorian ongelmana sukupuoli (keskittyi poikiin), kulutuskulttuurin ja median roolin aliarviointi, sekä staattisuus
- Jälkialakulttuuriset teorit: korostavat eri tyylien yhdistelyä ja kokeilua, yksilön mahdollisuuksia sekä yhteenliittymisen hetkittäistä luonnetta
- Atomisoituneet nuosikulttuurit (Salasuo 2006): Nuorisokulttuurit eivät muodosta selvärajaisia jäseniään sitovia kokonaisuuksia, vaan ovat pikemminkin tyyllillinen varanto, josta voidaan tilanteen mukaan noukkia erilaisia koodistoja ja merkityksiä.

Nuorisokulttuurit kuluttamisena

- Nuorisokulttuurit nuorten kulttuurina vai nuorilla tuotettuna täsmäviihteenä?
- Elämäntyyli: kulutus identiteettityön keskeisenä piirteenä, kulutus mielihyvän lähteenä
- Julkisuus, näyttämällä olo: nuorisokulttuurinen näyttäminen esimerkiksi kadulla, harrastefoorumeissa, irc-galleriassa jne.
- Kuluttamisen politiikka: puoluepoliittinen vaikuttaminen korvautuu elämänpolitiikalla (teesi uudesta politiikasta)
- Kulutuskritiikki: ostoboikotit, elämäntapavalinnat, steet partyt, materialistisen elämäntavan arvostelu (vrt. Haanpää 2007 nuoret 'kevyen vihreinä kuluttajina')

Media nuorten areenana

- Median lisääntyvä rooli nuorten arjessa: yhteydenpito, identiteettityö, tiedon haku, ylipäätään median lisääntyvä rooli kasvattajana
- Nuoret tilanteiden mukaan passiivisia kuluttajia ja aktiivisia tuottajia
- Valta- ja vaihtoehtomediat: valtamedian ongelmana pidetty nuorten äänen kuulumattomuutta (esim. saatananpölvö, päihtee)
- Media uutena kansalaisyhteiskunnan tilana: kollektiiviset identiteetit ja monenlaiset toimintaperiaatteet
- Media elämismailmana, joka tuottaa omanlaista oppimista. Tämän suhde muihin elämismailmoin koulutuksen parissa?

Nettimaailma sosiaalisen jatkeena

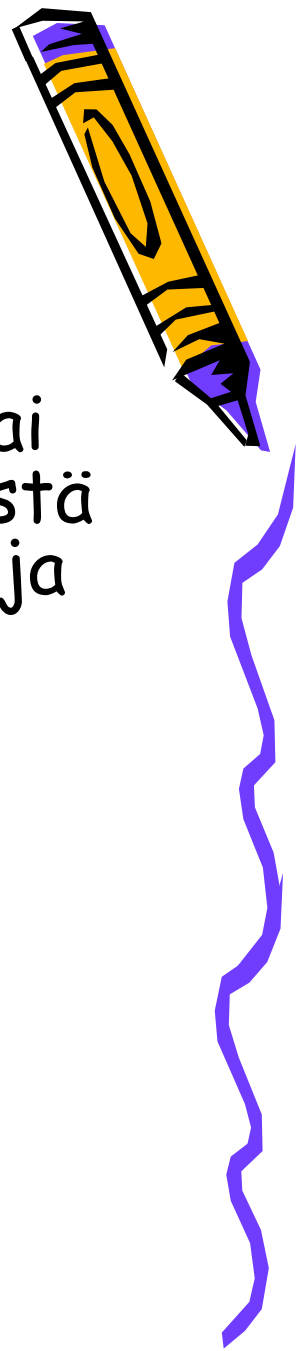
- Alueen ja paikallisuuden on todettu olevan hämmästyttävän merkittävä osa nuorten kokemusmaailmaa:
  - "Puhe nuorten kaikkialla ulottuvasta nettiarjesta näyttää tämän aineiston valossa materiaaliseen maailmaan kiinnittymättömältä. Internet on epäilemättä keskeinen osa nuorisokulttuurista ja toiminnallista arkea, mutta ainakaan tähän tutkimukseen osallistuneiden nuorten osalta se ei tee näkyväksi tai mahdolliseksi uusia toiminnallisia tiloja paikan rajojen hahmotteluihin."
    - Ollila 2008, 202.

Media

Koulusurmien kulttuurinen käsikirjoitus

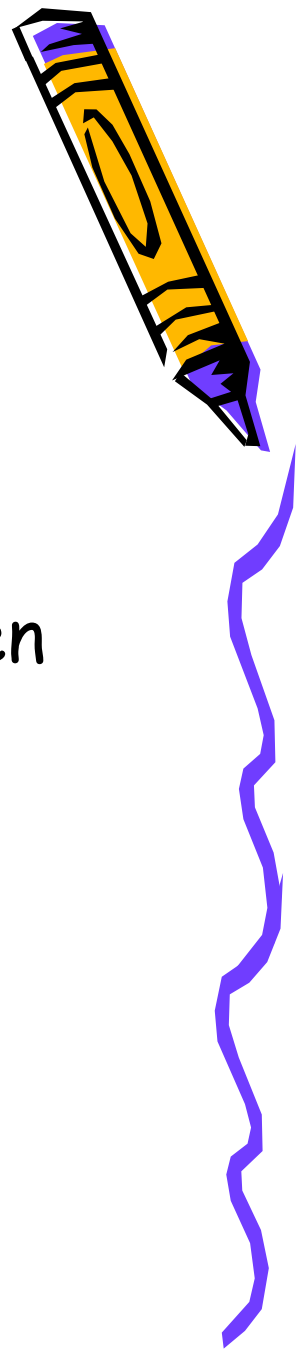

- "Naiset: mmmm rakastan heitä (totta kai koska olen hetero) vaikka useimmat heistä ovat pettäviä huoria, valehtelivia lutkia ja manipuloivia narttuja. He ovat parhaimmillaan, kun ovat dominoituja, sidottuja ja suukapuloituja." - Jokelan ampuja, Random Thoughts again
- Vrt. fantasmaattinen sitoutuminen nettiminuuteen / todellisen maailman punasteleva, jännittävä nuori

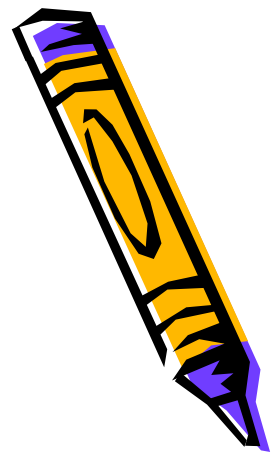

Koulusurmien kulttuurinen käsikirjoitus

- Columbine 1999: kellarinauhoitukset, tapahtumaa edeltävät protoblogit
- Virginia Tech 2007: nauhan lähettäminen NBC:lle, kesken ampumisen
- Jokela 2007: manifesti nettiin 5.11., lehdistöpaketti Rapidshare-palvelimelle 7.11., vähän ennen surmantyötä

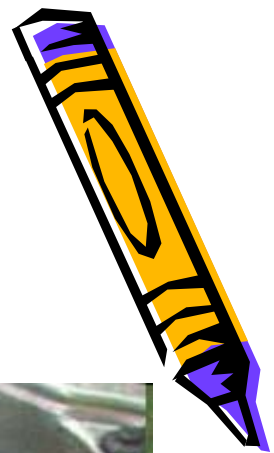
Lasten ja nuorten mediankäyttö

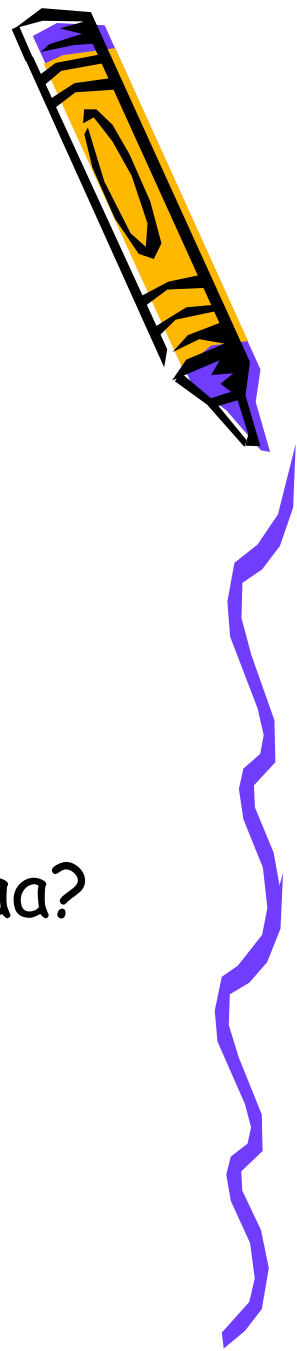
- Media on osa arkirutiineita
- Media oppimisympäristönä: visuaalisesti painottunut koodien maailma, jota vanhempien voi olla hankala ymmärtää
- Luo uudenlaisia mahdollisuuksia osallisuudelle ja voi tukea ihmisten välistä kommunikaatiota
- Toisaalta: entistä keskeisempää on turvata, että lapset pystyvät ymmärtämään kohtaamansa mediatodellisuuden

Kriittinen mediakasvatus

Mediakasvatuksen haasteita

- Miten avittaa medioituvan arkielämän analyysia?
- Miten päästä pelkästä kuluttajan ja asiakkaan asemasta subjektiksi, joka tuottaa sisältöjä?
- Miten nivoa toiminnot mediaan, joka on keskeinen osa lasten ja nuorten maailmaa?
- Minkälaista on aktiivinen ja osallistuva digitaalinen kansalaisuus?

